A°. 1856. N°. 302.

ZATURDAG 20 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Abonnementsprijs dezer Courant is vierendeel jaars:

f 4,50 binnen deze stad

f 5,— franko per post.

...ij, die zich voor het volgende kwartaal ...schen te abonneren, ontvangen de nog ...chijnende nommers van den dag der bestel... tot den eersten Januarij 1857 GRATIS.

...ij alle Boekhandelaren, Postkantoren en het Bureau, Korte-Nieuwstraat, worden ...nementen aangenomen.

UTRECHT 20 December.

...ver de zaak van Neufcnatel, die, om de opgewekt... der gemoederen in Pruissen en Zwitserland, er ...en meer ongunstig gaat uitzien, zal men onder Pa... Bern en Berlijn verschillende mededeelingen ...en, waarnaar wij den lezer verwijzen, daarbij ech... ook thans weder opmerkende, dat wij voor ons weinig aan bepaalde vijandelijkheden over deze ... tusschen Pruissen en de kleine Republiek kun... gelooven.

...e konferentien te Parijs zullen naar 't schijnt niet ...de maand December kunnen geopend worden; ...tijd verloopt ten minste. Intusschen schijnt de ...ding van Sardinië, dat in deze bijna de beslissende ... zou kunnen uitbrengen, nog niet zoo zeker, als ...aal der Eng. pers het zou doen vermoeden. Het is ...wens voor het hof van Turijn eene moeijelijke ..., tusschen Frankrijk en Engeland getrokken, ... beslissing te nemen, zonder een der beide ho... van Parijs of Londen te kwetsen. — Als de ...ferentien te Parijs op nieuw zullen beslist heb..., meldt men, dat Turkijë stellig binnen 40 da... de ontruiming der Vorstendommen en van de ...rte zee zal vorderen.

...e aanslag op koning *Ferdinand* heeft niet alleen ...leiding gegeven tot eene betuiging van deelne... ...g van wege de aanwezige Franschen en Engelschen ...Napels, maar ook van de hoven van Parijs en ...nden, die deze hoffelijkheid hebben willen be...en, ofschoon de diplomatische betrekkingen ook ...broken zijn. Men hoopt, dat deze houding zal ...ewerken, om de verwikkelingen tusschen Napels ... Westmagten te spoediger te doen bijleggen.

...Te Madrid is de belasting op de levensmiddelen ...er ingevoerd. Al weder een arbeid van de Kortes ...broken! Welhaast zal niets meer van de werken ... Kortes in leven zijn.

...rankrijk heeft, naar men weet, een zeer voor...ig handelsverdrag met Siam gesloten. Thans ...er ook een met Cochin China op touw gezet.

...ij het uitbreken der vijandelijkheden met Perzië, ...eft Engeland zeer humane bepalingen omtrent de ...zische vaartuigen genomen, die pas geladen of ... in lading zijn. Oorlogskontrabande is natuurlijk ...oor vervoer uitgesloten.

...In Peru is weder eene omwenteling uitgebroken; ... Indianen hebben er middelerwijl zoo op de gren... huis gehouden, dat er in enkele grensstreken ...ake van is, zich onder bescherming te stellen ...an den Equator-staat. — Blijkt het Zuiden van ...merika grootendeels aan verwarring blootgesteld, ... boodschap van President *Pierce* (waarvan ... onder Londen weder een uittreksel geven) doet ...komen, hoezeer de kracht van de Noordelijke Re...ublick zich ontwikkelt. Hij zegt o. a.: Niet dan ...volledig zou gen. *Pierce*, den administratieven ...stand des lands en diens invloed op de algemeene ...vaart kunnen aanwijzen. Hij volstaat dan ook ... aan te geven, dat de natie zich in rust en ...rede verheugt en langs alle wegen in bloei toeneemt, ... dat hare onversaagde geestkracht de Vereen. ...aten tot de grootste republiek der wereld maakt. ... resultaten zijn niet verkregen zonder moeijelijke ...proevingen en gevaren; maar die geven der ...menschheid nieuwe kracht. De voorvaderen waren ...door wijsheid en moed geleid, het nakroost zou hun ...werk bevestigen, door Amerika te ontslaan van den ...tipatetieschen invloed van Europa en door de ont...wikkeling van de konstitutionele instellingen der Unie. ...Het tegenwoordig geslacht moest, dien arbeid voort...zettende, de magt der Ver. Staten uitbreiden. Nu was men eindelijk genaderd tot een tijdstip, waarop de te bestrijden gevaren en aan te wenden pogingen, geene kenmerken zijn van zwakheid, maar van de nationale kracht.

Gister avond hebben wij *per telegraaf* uit 's Hage mededeeling ontvangen van eene verklaring van den Minister van Justitie over de indiening van de wet op 't onderwijs, zoo mogelijk nog door den heer *Simons*, — van de aanneming van hoofdstuk IX A der begrooting en van de kredietwet voor binnenland, — en van het uiteengaan der Kamer tot 17 Febr. Wij hebben van dat alles dadelijk aan onze geabonneerden binnen de stad kennis gegeven. Heden verwijzen wij omtrent dit alles nader naar het verslag der kamerzitting. De laatste zitting is ongetwijfeld van gewigt geweest, omdat ze te duidelijker de stelling van dit kabinet tegenover de kamer heeft doen uitkomen, eene houding die bijna onhoudbaar schijnt in een konstitutionelen staat, tenzij in de meening van de leden van 't kabinet of van de Kamer over enkele maanden eene groote wijziging kome. Immers een vijftal leden der kamer, die voor het hoofdstuk V binnenland gestemd hadden, hebben stellig verklaard, dit gedaan te hebben, zonder daaraan eenig blijk van vertrouwen voor den minister te willen hechten. Ook de heer *Bosscha* heeft over de zaak, die thans in 't land zooveel aanleiding geeft tot even afkeurenswaarde handelingen als persoonlijke aanvallen, eene belangrijke redevoering gehouden, waarop wij nader hopen terug te komen, omdat plaatsgebrek de opname ons heden verhindert.

Door de aanneming der kredietwet voor Binnenland met de verhooging van *f* 182,000 voor de koloniën der maatschappij van Weldadigheid, is het geregeld voortbestaan der koloniën tot Julij a. s. verzekerd. In dien tusschentijd zal de regering eene goede regeling dezer zaak kunnen uitwerken.

— Wij vernemen met belangstelling, dat de gezondheidstoestand van den minister van binnenlandsche zaken gunstiger wordt.

— Z. M. heeft den heer *Esscher* eervol als direkteur der marine ontslagen, en hem benoemd tot inspekteur en adviseur voor het personeel en het materieel der zeemagt.

— Bij Zr. Ms. besluit is de luit.-t/z 2. kl. *D. J. Brouwer* bevorderd tot luit.-t/z 1. kl.; met bepaling, dat hij zal blijven gerangschikt tusschen de luits.-t/z 1. kl. *A. A. 's Graeuwen* en *J. J. A. D. Phaff*. — en zijn benoemd bij het korps mariniers: tot 2. luits. de sergeanten *D. C. W. Sutherland*, *W. van Bevervoorde* en *E. Buitenhuis*; en tot 2. luit.-kwartierm. de serg. adspir.-kwartierm. *D. A. C. Ebell*.

— Bij Zr. Ms. besluit is de kapt.-ter-zee *A. J. Voet*, eervol ontheven van de tijdelijk aan hem opgedragene betrekking van inspekteur van het korps mariniers; — voorts is aan den luit.-t/z 1. kl. *A. R. Blommendal* opgedragen de betrekking van hydrograaph der Nederlandsche zeegaten.

— Bij Zr. Ms. besluit is de heer *F. W. Heineken* erkend als konsul der vrije Hanzeestad Bremen te Batavia.

— Bij beschikking van den Minister voor de Zaken der Herv. Eeredienst enz., adinterim belast met het Depart. van Binnenl. Zaken, is de telegrafist 3. kl. *Karel Eliza Verdam*, op verzoek, eervol ontslagen.

— Men verneemt dat op last van den minister van Oorlog aan iedere kompagnie der infanterie te Breda *f* 15 is verstrekt, om de soldaten gedurende den winter eenigzins te gemoet te komen in de buitengewone uitgaven voor brand en licht.

*— Uit Harderwijk schrijft men ons: Het is hier een regt Babel; uit alle landen van Europa stroomen vrijwilligers herwaarts, ten einde naar onze overzeesche bezittingen dienst te nemen; niet alleen Europeanen, maar ook vele Afrikanen, vrijgemaakte slaven uit de Engelsche koloniën, zelfs een Chinees, ofschoon afgekeurd, heeft zich vrijwillig aangegeven. Des avonds vallen er dan ook van tijd tot tijd in de kroegen zware en niet zelden bloedige vechtpartijen voor, doch niet in de fatsoenlijke koffijhnizen; vooral bestaat er veel twist tusschen de Duitschers en Italianen, waarvan de laatsten allen dolken en de eersten messen bij zich dragen of ook wel steenen in hunne zakdoeken binden, om daarmede op hunne wederpartij aan te vallen; evenwel bij al dergelijke tooneelen, heeft er tot hiertoe gelukkig nog geene zoo erge verwonding plaats gehad, dat de getroffenen aan de gevolgen der bekomen steken of zware slagen zijn overleden, zooals onlangs van hier — ten onregte aan een blad is gemeld.

*— Heden ontvangen wij den brief uit Paramaribo van den 21 Nov., het volgende inhoudende:

De gezondheidstoestand der bevolking en der marine laat niets te wenschen over. Met de kultures gaat alles naar wensch. Sedert de invoering van het nieuwe reglement omtrent de werkzaamheden der slaven zijn op verscheidene suiker-plantages met waterwerken moeijelijkheden ontstaan bij de maling, hetgeen ten gevolge had, dat zich van onderscheidene dier plantages slaven stadwaarts begeven hebben, om zich bij den prokureur-generaal te vergewissen omtrent de hun opgelegde werkzaamheden. — Ongeregeldheden van belang hebben er echter niet plaats gevonden, en de slaven zijn dan ook, nadat men hun hunne pligten had voorgehouden, naar hunne woonplaatsen terug gekeerd. — Het is echter zeker, dat er slechts weinig suikerplantages met waterwerken zullen kunnen blijven bestaan, daar zij thans verpligt zijn alleen bij dag te malen, hetgeen niet altijd mogelijk is, omdat men van het watergetij afhankelijk is en met laag water, zelfs bij springvloeden, niet malen kan.

Dagelijks vallen hier regenbuijen, hetgeen een zeer ongewoon verschijnsel is in dit jaargetijde. Gedurende den geheelen droogen tijd heeft het met afwisseling van eenige dagen geregend, hetgeen in vele opzigten voor de kultures goed was; nu beginnen echter de regens wel wat hinderlijk te worden voor de plantages, waar gebrek aan droege tras is.

De hooge suikerprijzen maken eenen goeden invloed op de ondernemingen.

Den 19 dezer is alhier binnengekomen de Ned. bark de Snelheid, kapt. *Henuink*, waarmede zes geestelijke zusters zijn aangekomen.

*— In de gisteren gehouden raadsvergadering zijn de beraadslagingen voortgezet over het gewijzigd ontwerp voor de direkte belasting, en zijn de verschillende artikelen van dit regl., behoudens die, waaromtrent door Burg. en Weth. eene nadere voordragt zal worden gedaan, min of meer gewijzigd aangenomen.

Hierop is goedgekeurd de voordragt betreffende het maximum van den onderstand, en werd, zonder diskussie, besloten konform de konklusie van het rapport betreffende de bedenkingen van den minister van binnenlandsche zaken, aangaande sommige belastingen.

Van de algemeene verordening voor de gemeentebelasting op voorwerpen van verbruik, welke nu aan de orde kwam, zijn de 32 eerste artt. afgehandeld, waarna de verg. uiteenging.

— Den 18. dezer werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot dokter in de regten de heer *D. Binger* van Amsterdam, na verdediging zijner dissertatie: *de Rationibus Reddendis a Magistratibus in Rebus Pecuniariis et Poenalibus.*

Den volgenden dag werden de heeren *G. de Booij* van Breda en *G. H. Taets van Amerongen* van Utrecht insgelijks bevorderd tot doktoren in de regten, na verdediging van Theses.

— Gisteren is aan de Leidsche hoogeschool tot doktor in de regten bevorderd de heer *W. Bunk*, geb. te Amsterdam, na openlijke verdediging van een akademisch proefschrift, bevattende: *Staathuishoudkundige geschiedenis van den Amsterdamschen graanhandel.*

— Te Rotterdam hebben gister twee belangrijke aanbestedingen plaats gehad, als eerst door Burg. en Weth. van de aarden-, rijs-, kaai-, steiger- en andere werken, behoorende tot de kade te maken achter het Haring vliet door *v. Limburgh* te Rotterdam voor *f* 279,587, (de hoogste der 12 inschrijvers

was *Boef* te Rotterdam voor *f* 452,000), en ten tweede door de Rijn Spoorweg-direktie van brug-, aard-, rijs-, kaai- en steigerwerken voor het eindstation te Rotterdam ook door *v. Limburgh* voor *f* 449,357 (de hoogste der 12 inschrijvers was *v. Haaften* te Sliedrecht voor *f* 845,000). Door het bestuur van den Rijnspoorweg is de goedkeuring verleend van de aanneming van den heer *v. Limburgh*, waaronder begrepen is de dubbele ijzeren draaibrug over het Boerengat te Rotterdam door den heer *Enthoven* te leveren.

Het onderhoud van den Rijksstraatweg in Drenthe met de telegraaflijn is voor 4 jaar aangenomen door *Arntz* te Milligen voor *f* 101,900.

— Te Edam is algemeen sprake van eene indijking des inhams aan weerszijden der stad Hoorn, van den hoek van Enkhuizen af tot aan Edam, waardoor eenige honderde bunders land aan de zee ontwoekerd zouden worden en aan veler handen arbeid zou worden gegeven. Deze inhammen zijn voor het overige geheel buiten de vaart en zijn geheel nutteloos, zoodat die onderneming zeer wenschelijk zou zijn.

— Door de kommissie tot de zaken der Waalsche kerken is de heer Dr. *Pierre Mounier*, na afgelegd examen, als kandidaat tot de Heilige dienst toegelaten.

— Morgen voor den middag treedt in de Walekerk voor de gemeente op de heer *Chavannes*, en Donderdag, eerste Kersdag, des ochtends de heer *Nolst Trénité*, beide kandidaten voor de H. Dienst. — In de Luth. kerk zal aanst. Donderdag avond het avondmaal bediend worden door den Hoogleeraar *Domela Nieuwenhuis*.

*— In de laatst gehoudene gewone winter-vergadering der Maatschappij: *„Tot Nut van 't Algemeen"* te Wijk bij Duurstede, werd onder anderen verslag uitgebragt van de door dat Departement onlangs opgerigte Herhaling-school, en bleek dat die inrigting reeds werd bezocht door een vijftig-tal leerlingen niet alleen, maar dat men de aanneming van een grooter getal aanvankelijk heeft moeten staken, aangezien de taak voor één onderwijzer te zwaar werd.

Hoe nuttig zoodanige school kan medewerken ter bevordering van verlichting en beschaving zal een ieder gevoelen, die kennis draagt van het aanzienlijk getal dergenen in de gemeente, die òf zeer gebrekkig kunnen lezen en schrijven òf in het geheel niets hebben geleerd.

Het is daarom dan ook zeer te wenschen, dat er maatregelen zullen kunnen gevonden worden om die school voor allen toegankelijk te doen zijn.

— Op eene door de maatschappij ter bevordering van schilder- en teekenkunst uitgeschreven prijsvraag (een boschrijk landschap, in den herfst, bij ondergaande zon) zijn ingezonden tien schilderijen, waarvan dat, gemerkt *Hobbema*, der bekrooning is waardig gekeurd. Bij opening der geleidende missive, is gebleken de vervaardiger te zijn de heer *A. H. Bakhuizen* jr., te 's Gravenhage.

— Te Amersfoort worden 7 klepperlieden ontslagen, aangezien zij wegens klimmenden ouderdom langzamerhand al minder en minder in staat waren hunne betrekkingen naar behooren waar te nemen, zoodat men spoedig op hunne vervanging door brave, vlugge en levenskrachtige menschen, die geen sterken drank drinken, kan rekenen.

— Dezer dagen is door ons medegedeeld het overlijden in N. Amerika van den bekenden *Etienne Cabet*, een der meest volhardende voorvechters van 't socialisme. In 1788 te Lyon geboren, werd bij tot onderwijzer opgeleid. Korten tijd als zoodanig werkzaam, ging hij echter weldra studeren, eerst in de medicijnen en daarna in de regten; hij zette zich toen te Dijon als advokaat neder. Hevig republikein werd hij spoedig geschorst; dit deed hem te Parijs in het hoofdbestuur van de carbonari kiezen. Na 1830 werd hij ambtenaar van 't openbaar ministerie op Korsika, en in 1831 lid van de Kamer der Afgevaardigden. In 1832 gaf hij de geschiedenis uit van de revolutie van 1830 en in 1833 begon hij het weekblad *le Populaire* in 't licht te geven. In het 2. jaar dier uitgave werd hij wegens een daarin geschreven artikel veroordeeld tot 2 jaren gevangenisstraf; hij nam echter de wijk naar Londen, waar hij [illegible] vlugschriften tegen de Fransche regering uitgaf. [illegible] 9 geamnestieerd schreef hij de *histoire* [illegible] *la revolution française de* 1789 *à* 1830 [illegible] 1840. Hij verdedigde daarin de Jakobijnen. [illegible] datzelfde jaar gaf hij echter de *Voyage* [illegible] *Roman philosophique et social* uit, waardoor hij zijn naam waarschijnlijk zal vereeuwigen hebben, en dit niet om de waarde van het boek, dat slechts de beschrijving bevat eener denkbeeldige maatschappij, eene utopie, maar om den indruk die het werk maakte op de groote meerderheid der mindere klassen, die zich liet meêrslepen door de door den heer *Cabet* geleverde schetsen, en de omwenteling van 1848, alzoo voorbereid, mogelijk maakte. Reeds vóór dat omwentelingsjaar had *Cabet* een modelstaat in Texas willen vestigen; hij werd echter in zijne verwachtingen teleur gesteld, en zij, die met hem naar N. Amerika vertrokken, niets dan ontbering ondervindende, vervolgden *Cabet* voor de regtbank; in hoogst beroep werd hij echter vrijgesproken van de beschuldiging van opligting. Daarna heeft hij te Nauvoo aan de Mississippi eene tweede kolonie gesticht, welke proef even ongelukkig afliep, want de heer *Cabet* werd door zijne volgelingen uit de kolonie verjaagd; kort daarop is hij in de nabijheid overleden. — Moge zijn treurig einde vele utopisten van hunne dwaasheid genezen!

Dezer dage is ook een ander apostel overleden, de apostel der matigheid namelijk, pater *Matthew*. Deze, in geheel anderen zin werkende, vond evenzeer grooten aanhang, en ofschoon steeds in nederigheid voortwerkende, de beste vruchten voor zijn arbeid; zijn eigen vermogen had hij verloren, om de zaak der matigheid te steunen. Men verhaalt, dat hij toen ten deele onderhouden werd door zijn broeder, een drankverkooper in 't zuiden van Ierland. Bij zijne rondreize kwam de Apostel ook in de plaats der inwoning van zijn broeder. Zijne prediking wekte ook hier zooveel belangstelling, dat de zaak zijns broeders kwijnde en deze zich spoedig failliet moest verklaren. Dit weêrhield pater *Matthew* niet, terwijl zijn broeder zijn lot christelijk droeg.

Texel, 19 December.

Uitgezeild: Nepthunus, kapt. *Malenaar*, Jonkvrouw Geertrui, kapt. *Bouwens*, en Juno, kapt. *Rosbergen*, alle drie naar Suriname; Prinses Sophia, kapt. *Matsen*, Louise, kapt. *Buijs*, en Estafette, kapt. *Rietveld*, alle drie naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 19 *Dec.* 3.40 El; + AP. 10.35. Gev. 4 d.
Keulen, 18 „ 14 v. 7 d. (13 v. 11 d. Rijnl.)
Gev. 4 d. Rijnl.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister zijn van de Tweede Kamer ontvangen de volgende wets-ontwerpen: 1. tot vaststelling van de wet op de middelen voor 1857; 2. hoofdstuk IX A (Nationale Schuld) der Staatsbegrooting voor 1857; 3. tot amortisatie van schuld en 4. tot regeling van de koopprijzen van het domeinfonds over 1856. — Verzending naar de afdeelingen.

De kommissiën van rapporteurs zijn gereed met hare eindverslagen over de wets-ontwerpen: 1. tot wijziging der hoofdstukken II en IX*b* der Staatsbegrooting voor 1855; 2. wijziging van hoofdstuk VIII der Staats-begrooting voor 1855; 3. tot wijziging van hoofdstuk IV dierzelfde begrooting; 4. verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1856; 5. tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioen-fonds voor 1857; en 6. tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de landsdrukkerij voor 1857; op voorstel des Voorzitters wordt besloten de diskussiën over die ontwerpen te houden op heden namiddag ten 2 ure.

De kommissiën van rapporteurs zijn verder gereed met hare eindverslagen over de ontwerpen: 1. tot inwisseling der verjaarde muntbiljetten van 1845 en 1849, en 2. tot vermindering van het zegelregt op de certifikaten nationale werkelijke schuld en op de bewijzen van aandeel in vreemde geldleeningen. Op voorstel des Voorzitters wordt besloten de beraadslagingen over die ontwerpen te bepalen op aanstaanden Maandag, 's namiddags ten 2 ure.

Na het uitbrengen van eenige verslagen op verzoekschriften wordt de zitting gescheiden tot heden namiddag ten 2 ure.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Aan de orde: van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over hoofdstuk IX A (*Nationale Schuld*) der Staatsbegrooting voor 1857, en wel over art. 15 (amortisatie en aflossing van Schuld). Dit artikel wordt aangenomen zoowel als de volgende artikelen en daarna het geheele met algemeene stemmen.

Het ontwerp tot amortisatie van schuld wordt daarop aangenomen met algemeene stemmen.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp tot regeling van het Domeinfonds over 1856. Op dit ontwerp is eene wijziging ingekomen, houdende een nieuwen letter *c* voor amortisatie van rentegevende Nationale schuld, *f* 1,000,000, zoodat het totaal van het ontwerp bedraagt *f* 3,644,162.50. Het ontwerp wordt mede met algemeene stemmen aangenomen.

Thans is aan de orde de beraadslaging over het ontwerp tot voorloopige vaststelling van het V. hoofdstuk (*Binnenlandsche Zaken*) der begrooting van de Staatsuitgaven voor 1857.

De heer *Elout van Soeterwoude* ontwikkelt bij deze gelegenheid de bezwaren, die hem belet hebben het vóór, hetzij tegen hoofdstuk V te stemmen. [...] had bijzondere bezwaren betrekkelijk het finantieel beheer; hij had ook bedenkingen van meer algemeenen aard. Men heeft nu wel te kennen gegeven waarom hij ook niet tegen het hoofdstuk van Justitie gestemd heeft, maar de *sedes materiae* was niet daar. Dat departement was toevertrouwd aan een man wiens regtskennis en regtschapenheid bekend was.

Zijne bedenkingen tegen hoofdstuk V waren van tweeërlei aard. De eerste waren van finantiëlen aard en betroffen de uitgaven voor den waterstaat en openbare werken, waaromtrent, naar het hem toescheen, met geen omzigtigheid werd gehandeld. Zijn algemeen bezwaar gold de kwestie van het onderwijs. Het is hem voorgekomen, dat de daartoe betrekkelijke zinsnede in de troonrede niet opleverde het bewijs dat men een grondslag had van eigen onderzoek. Hij herinnert welke de roeping van dit ministerie was. Aan de behoefte, die dit ministerie vervullen moest, waartoe het geroepen was, werd niet voldaan.

Daarop gewaagt hij over den oorsprong van het ministerie, en op welke wijze het de gerustheid behoorde behooren terug te geven. En wat de oppositie betreft, deswege zegt hij, dat hier geen maatregel van oppositie bestaat, maar dat het de vastheid van overtuiging is, aan wier opregtheid niet kan worden getwijfeld. Verder drukt hij nog den wensch uit, dat het ministerie zich toch spoedig bepale tusschen de twee stelsels: gemengde openbare schoolen zonder positief Christelijk onderwijs, en fakultatieve splitsing.

De heer *v. Zuijlen v. Nijevelt* meent dat de Regering, door het aanbieden der begrooting, slechts voor een half jaar, het bewijs levert, dat zij erkent, waardeert en eerbiedigt de reden welke de Kamer tot afstemming van hoofdstuk V heeft geleid, en hij ziet daarin een waarborg, dat de Regering bedacht is om de moeijelijkheden uit den weg te ruimen, die geboren zijn uit gebrek aan overeenstemming tusschen de verantwoordelijke Raadslieden der Kroon en de Kamer; hij merkt op, dat de Grondwet twee wegen openstelt: 1. het regt des Konings op benoeming en ontslag van Ministers, en 2. 's Konings regt tot ontbinding der Kamer; hij hoopt en vleit zich, dat men, vóór dat de Kamer geroepen zal zijn haar oordeel over de definitieve begrooting uit te brengen, een van die beide wegen zal inslaan. Voorts wenscht hij van de Regering te vernemen: 1. of zij bij haar voornemen blijft om de drie takken van het onderwijs gezamenlijk te regelen, 2. of zij volhardt bij hare verklaring, om binnen drie maanden het bedoelde wetsontwerp aan te bieden.

De heer *ter Bruggen Hugenholtz* zegt vooral tegen hoofdstuk V te hebben gestemd om redenen buiten de begrooting gelegen en uit de vrees, dat de wet op het onderwijs in deze zitting nog niet tot stand zou komen. Thans wordt eene kredietwet aangevraagd; de tijdelijke minister van Binnenlandsche Zaken is een man die aller vertrouwen verdient en bij het toestaan eener kredietwet is het vooral de vraag, aan wien het krediet verleend wordt? Hij zal voor de kredietwet stemmen. Hij vraagt aan den tijdelijken minister of hij, gedurende zijn interim, de zaak der spoorwegen zal behartigen, daar zulks eene nationale zaak geldt; hij dringt op bespoediging ten deze aan.

Nadat de heeren *v. d. Linden* en *Bosscha* hadden te kennen gegeven, dat zij de krediet-wet zouden aannemen om geene stremming in de dienst te veroorzaken, heeft de minister van Justitie verkondigd, dat Z. M., op het verzoek, 't welk de minister van Binnenl. Zaken had ingediend, ten einde, wegens zijne ongesteldheid uit zijne betrekking te worden ontslagen, heeft gemeend nog niet te moeten beschikken, ofschoon die ongesteldheid nog niet geweken, maar heeft gewenscht, dat dien bewindsman de noodige tijd mogt worden gelaten, om een ontwerp op het lager onderwijs in gereedheid te brengen, het zelve in te dienen en te verdedigen, immers indien de toestand zijner gezondheid dit mogt toelaten.

Z. E. heeft verder gezegd, dat men oorspronkelijk voornemens is geweest om de wetten op de drie onderdeelen van het onderwijs te gelijk voor te dragen, maar dat, vermits het onderzoek daarvan kwalijk in zes maanden tijds zou kunnen afloopen, men daarvan heeft afgezien, en zich alleen bij het lager onderwijs zal bepalen; dat indien des ministers gezondheid dit toelaat, de Kamer verzekerd kan zijn, de bedoelde voordragt nog vroeger te zullen ontvangen, dan door den minister is aangekondigd, en om 't even wie dan ook met het departement zal zijn belast, tegen het recès, of indien zich nog geheel onvoorziene bezwaren mogten voordoen, tegen het einde van het recès.

Wat de grondslagen betreft van het in te dienen ontwerp op het lager onderwijs, heeft de minister verklaard, dat men zich vergist, indien men zich voorstelt, dat de Regering nog daar naar zoekende is, en dat men ook in dwaling verkeert, indien men gelooft, dat daarbij aan iemand eenige dwang zal worden opgelegd; dat de voordragt zal gegrond zijn op het beginsel van vrijheid, en dat hij de gewetensvrijheid te zeer waardeert om immer daarvan te willen afwijken.

Verder heeft de minister uitgeweid over het par-entaire regt der kamer, en is hij teruggekomen de stemming over het vijfde hoofdstuk. Aanne-nde, dat de stemmen van 32 leden even zoo vele ken van wantrouwen zijn geweest, meent Z. E., die van de 32 daartegen overstaande leden, als vele blijken van vertrouwen kunnen worden aan-erkt, en dat, al ware dit voor tegenbewijs vatbaar, toch niet wenschelijk zoude zijn, dat het werd onstateerd, omdat het niet zoude getuigen van de voor onze konstitutionele instellingen, waarbij n zou kunnen volstaan met dezelve als een feit teuemen, en niet als eene vrucht van ontwikke-g sedert eeuwen op het gebied der beschaving, en oo als een levensbeginsel. Naar des ministers oor-el is het doel der konstitutie konciliatie, zamen-mming tusschen vrijheid en gezag, vooral daar, ar, bij meerdere volksontwikkeling, de uitoefening n gezag moeilijker wordt, en de behoefte aan vrij-id grooter; — en het vermijden, zoowel van dwang, wering van despotisme, als van dwang aan de genovergestelde zijde, als welke alleen tot demo-atie en regeringloosheid kan leiden.

De minister heeft niet ontveinsd, dat men ten aan-n van zijn ambtgenoot dwang heeft willen bezi-n. Hij heeft gemeend, dat men in dergelijke standigheden een uiterst middel kan aanwenden, ar dat daartoe alsnog geene noodzakelijkheid be-at, en heeft de Vergadering ernstig verzocht om n minister in staat te stellen de proef te nemen, hoe verre hij, met Gods hulp, de eensgezindheid n herstellen en het vuur der tweedragt uitdooven.

De heeren *Thorbecke*, *Mackay*, *Schimmelpenninck*, *aupot ten Cate*, *van Nispen* en *Groen van Prinsterer* ebben te kennen gegeven, dat hunne stem vóór ofdstuk V niet moest beschouwd worden als een tuin van vertrouwen in den minister, maar alleen, dat zij geen bezwaar in het hoofdstuk zelve hadden.

De heer *Gevers Deynoot* brengt eenige beschou-ngen in het midden nopens de sterrewacht te iden en de zeevisscherij.

De minister van Binnenl. Zaken (*adinterim*) voert g kortelijk het woord, waarna de algemeene be-adslagingen worden gesloten.

De verschillende afdeelingen worden zonder diskussie *dgekeurd.* Bij afdeeling IX gaat de Kamer in mitee-generaal over, om eenige inlichtingen nopens maatschappij van weldadigheid te vernemen. — de hervatting der openbare zitting, is het geheele werp met algemeene (67) stemmen *aangenomen.*

De zitting is daarop verdaagd tot Dingsdag, den l. Feb., tenzij er omstandigheden mogten opkomen, ardoor vroeger eene bijeenroeping noodzakelijk gt worden.

T U R K IJ E.

KONSTANTINOPEL, 10 December.

Wij hebben hier weder een verschrikkelijken brand had, waardoor 300 huizen in de asch zijn gelegd.

Het Poolsche legioen, tot heden in Engelsche enst, is door de Porte overgenomen. Gisteren eft *Riza Pacha*, in Pera, dat korps in oogenschouw nomen.

De Perzische gezant *Ferue-Khan* heeft dezer dagen, eene drukke bijeenkomst met den Engelschen bassadeur, een koerier naar Teheran gezonden, zal in het begin van de volgende maand, aan ord van de Roland, naar Parijs vertrekken.

Het *Journal de Constantinople* zegt: „Wij hopen, t de Fransche regering al het mogelijke zal doen, n Perzië te overreden, aan Engeland genoegdoening geven, en een oorlog te doen staken, die voor ide partijen niet dan nadeelig kan zijn. Als Frank-jk aan Perzië eene onafhankelijke stelling verzekert, llen Frankrijk en Engeland een nieuw bewijs le-ren van den trouw en de goede gevolgen van hun ondgenootschap."

Hetzelfde dagblad zegt, dat de troepen die Rus-nd aan de Araxes bijeentrekt, zoo groot in getal zijn, in Aderbidschan, de Perzische provincië ten iden van de Araxes, de prijs der granen belangrijk tegen is. De oogst is er zeer gezegend geweest, ar de granen worden voor de Russische troepen gekocht. De Araxes is de grens tusschen Russiesch Trans-Kaukatië en Perzië.

S P A N J E.

MADRID, 14 December.

In de beide zittingen van den ministerraad zijn verschillende begrootingen besproken, en hebben erscheidene ministers zich vooral tegen het belasting-elsel van den heer *Barzanallana* verklaard, dat de vensmiddelen bezwaart, zonder daarom eene andere lasting op te heffen of te verminderen. Dat het olk hier niet mede ingenomen zal zijn, behoeft geen toog, als men in aanmerking neemt, hoe het denk-eld der wederinvoering van die belasting vroeger e gemoederen verbitterde.

De minister van financiën moet aan den ande-n kant verklaard hebben, dat hij geene ge-oegzame middelen wist aan te geven om alle uitga-en op de verschillende hoofdstukken der begrooting te bestrijden, waarom die zullen moeten gewijzigd worden.

De zoogenaamde godsdienstige dagbladen verlangen sedert eenige dagen zonder ophouden het herstel der *heilige* inkwizitie, daardoor den wensch uitdrukkende van het absolutistisch gedeelte der hofkliek. Hoewel die instelling nog niet officiëel hersteld is, vindt men in sommige provinciën toch vele harer bepalingen terug in de bevelen der goeverneurs aan hunne onderhoorigen.

De *Espana* zegt het volgende omtrent den aanslag op het leven van den Koning van Napels:

„Wij betreuren het feit, dat de dagen van *Ferdinand II* in gevaar gebragt heeft. Wij betreuren evenzeer Engelands en Frankrijks hardnekkigheid ten opzigte van hunne zucht om de onafhankelijke regering der beide Siciliën voorwaarden op te leggen. Zoodra een Koning zich tot eene ongelijke en onregtvaardige worsteling gedwongen ziet, welke zijne krachten te boven gaat, mist hij de liefde zijner onderdanen, waarvan de grenzen niet buiten het mogelijke liggen. De kracht zijner onderdanen verflaauwt tegenover het grootsche der worsteling, welke zij zullen moeten volhouden om den monarch zijn troon te doen behouden, en in een zoo ongunstigen toestand verandert de haat gemakkelijk in venijn en bereikt de wraak haar doel."

Ondanks al wat de *Gaceta* zegt om zulks te loochenen, blijft de pers nog dagelijks onbillijke vervolgingen ondervinden.

MADRID, 16 December.

De dagbladen zeggen heden, dat het besluit, waarbij de regten of de belasting op de levensmiddelen worden ingevoerd, door de koningin is geteekend.

Z W I T S E R L A N D.

BERN 15 December.

Bij de opening van den Grooten raad van Bern heeft de president o. a. het volgende gezegd:

„Wij hopen dat zij, die met de leiding der zaken van den Bond belast zijn, alle verwikkelingen tot eere en ten beste des vaderlands zullen weten te schikken, en ons, de volgende woorden eens dichters gedenkende, een oorlog mogen besparen: „De oorlog is een wagen geleid door den duivel; zij die er in zijn, weten niet waarheen zij gaan." Zoo het echter niet mogelijk ware zich over onbillijke eischen op vreedzame wijze te verstaan, dan ijle het volk te wapen en sla elken aanval van den vreemde af. God neme ons dan onder zijne heilige bescherming?"

D U I T S C H L A N D.

WEENEN, 17 December.

De *Wiener Corr.* verzekert andermaal en op goede gronden, dat, zoodra Rusland in eene regeling van de Bessarabiesche grenzen, volgens verdrag, bewilligd heeft, Oostenrijk en Engeland geen oogenblik zullen wachten, het Turksch gebied te ontruimen.

BERLIJN, 18 December,

Het artikel van den *Moniteur* over de Neufchatelsche kwestie, waarin gezegd wordt, dat Zwitserlands weigering Frankrijk er toe brengt, de oplossing aan Pruissen en Zwitserland over te laten, en deze laatste staat in het ongelijk wordt gesteld, heeft hier veel opziens gebaard. Het staat nu nog te bezien, welken indruk het in Zwitserland gemaakt heeft en of het niet de bespoediging der oplossing en welligt de amnestie ten gevolge zal hebben.

Wat betreft de antwoorden op de nota van ons kabinet, dd. 8 Dec., deze zijn nog ingekomen. Het Engelsche kabinet zal, meent men, militaire maatregelen afraden, even als ook welligt Oostenrijk, terwijl Frankrijk en Rusland het voornemen onzer regering gewis zullen billijken.

FRANKFORT, 16 December.

Uit Warschau schrijft men van den 12 Dec.:

„Vóór 14 dagen kwamen hier 3 Franschen uit Petersburg aan, de heeren *Berthaud* en *Berger* en diens vrouw, en zouden met den trein van 4 ure naar Frankrijk terugkeeren. Hunne passen waren geviseerd en de koffers gepakt; maar mevrouw *Berger* had nog aankoopen te doen en bezocht tot dat einde de magazijnen; zij kocht hier handschoenen, daar lint, en betaalde overal met papieren geld van 25 roebels. Doch in het eerste magazijn, dat zij bezocht, had de chef, de heer *Schleuker*, bespeurd, dat het muntbiljet valsch was; hij volgde de koopster en riep hulp bij de politie in. Twee uren voor hun vertrek werden de 3 reizigers gearresteerd. Men vond bij hen 40 valsche muntbiljetten, elk van 25 roebels, eene som van 3500 zilveren roebels aan *bons demi-imperiaux*, en een wisselbrief van 12,000 frs. van een huis te Petersburg op een bankier te Parijs. Het onderzoek wordt nog voortgezet; maar men berekent reeds bij voorbaat, dat deze personen voor 3 millioen aan valsch papierengeld in omloop hebben gebragt. Het zijn fabriekanten van valsche assignatien, die, naar het schijnt, geene helpers hadden.

FRANKFORT, 18 December.

Het Frankforter dagblad van heden deelt uit Bern mede: dat de Pruissische nota daar ontvangen is, en de Bondsraad buitengewoon vergaderd was geweest en besloten had, de Bondsvergadering bijeen te roepen.

E N G E L A N D.

LONDEN, 18 December.

De bank van Engeland heeft zijn diskonto tot 6 percent teruggebragt. Deze maatregel heeft gunstig op de fondsen gewerkt.

In de N. Amerik. boodschap spreekt de President van de toegenegenheid, die de Unie gevoelt voor alle vroegere koloniën van Europa, die zich vrij hebben gemaakt; ofschoon het door de voortdurende omwentelingen in die nieuwe staten zeer moeijelijk is, geregelde diplomatieke betrekkingen met hen te onderhouden en niet herhaaldelijk in bezwaren te worden gewikkeld. Dat is met name met Mexiko het geval, welks staatkundige toestand echter zoo is, dat de Unie heeft gemeend zeer verdraagzaam tegenover dien staat te moeten zijn. — Met Nicaragua heeft men betrekkingen moeten aanknoopen, omdat daar een der groote wegen loopt van de kusten der Atlantische naar die van de Stille Zuidzee. Thans zijn er twee gezanten van daar; omdat echter nog niet feitelijk kan worden uitgemaakt, welk het bewind over dien staat is, heeft men geen van beiden kunnen ontvangen. — Tegen Nieuw Grenada heeft de Unie groote bezwaren. Eerstens heeft het in strijd met de bestaande overeenkomsten, hooge in- en doorvoerregten bepaald, ook voor de goederen, die met den spoorweg van Panama worden verzonden; ten tweede heeft het den 15 April jl. de eigendommen van den spoorweg aangerand, bij het aangerigte tooneel van verwoesting zijn burgers der Unie gedood. En is dienaangaande volledige voldoening en schadevergoeding geeischt, ook voor de familiën der gedooden; buitendien is eene zeemagt naar de streken van Panama gezonden, om verdere dergelijke onheilen te voorkomen.

— 19 *Dec.* Gek. $93^{7}/_{8}$; Sp. 3 pCt. $41^{3}/_{4}$; $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{1}/_{4}$; Rusl. 5 pCt. $106^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $96^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. 97; $2^{1}/_{2}$ pCt. $65^{1}/_{2}$; Sard. 5 pCt. $88^{1}/_{2}$; Mex. 3 pCt. 22.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, 18 December.

Het is hier nog bovenal de zaak van Neufchatel, die de belangstelling gaande houdt. Men beoordeelt die zaak geheel verschillend. De een meent, dat Zwitserland, geïsoleerd als het wordt, nu Frankrijk zijn hand van de Republiek aftrekt, wel zal moeten inschikken, daar Engeland gebonden is door het protokol van Londen, en buitendien door zijne aardrijkskundige ligging weinig in staat is. Zwitserland te steunen; in dien toestand zou het voor eene kleine mogendheid van 2 millioen inwoners weinig onteerend wezen als het aan den drang der menigte toegaf. — Van den anderen kant zegt men, dat de Zwits. regering wel is waar vooruit is gewaarschuwd, zoowel door de verklaring van den minister *Walewski* als door die van den Franschen gezant te Bern, maar dat de taal van den *Moniteur* te streng is, om de republiekeinsche gemoederen niet zeer op te zetten en dus dadelijk toegeven bijna ondoenlijk te maken, voor een bewind, dat geheel aan de volksstem moet gehoor verleenen. — Om in dit bezwaar te voorzien, zoekt men hier in de diplomatiesche kringen naar redmiddelen, en noemt als zoodanig het aan Pruissen afstaan van een klein Duitsch Staatje, dat in ruil zou strekken voor Neufchatel, terwijl de vorst van dat Staatje van Zwitserland eene schadevergoeding in geld zou ontvangen. Deze en dergelijke plannen geven de overtuiging, dat men met alle magt een treffen tusschen Pruissen en Zwitserland zal trachten te verhoeden. Pruissen is wel sterk en vol moed, maar men kent de ijzeren volharding in den krijg van Zwitserland, en moet dus vreezen het oorlogsvuur in Midden-Europa eenmaal te doen ontvlammen, omdat men ook bij den tegenwoordigen rustigen toestand van Europa nooit weten kan, waartoe een oorlog tusschen twee Staten kan voeren.

Pruissen heeft aan de bondsvergadering te Frankfort intusschen te kennen gegeven, dat het geene Bondshulp zal aanvragen, daar zijne eigene krachten voldoende zijn, om het doel te bereiken, dat men beoogt.

PARIJS, Vrijdag 19 December.

De *Moniteur* deelt heden morgen de besluiten mede nopens de veranderingen in het personeel der *sons-prefetures.* Deze verandering betreft 51 onderprefekten, waarvan er 6 niet vervangen zijn geworden.

De heer *Hatzfeld*, gezant van Pruissen aan het hof der Tuilerien, heeft den Keizer ter hand gesteld een brief van zijn soevereín, waarin *Frederik Wilhelm* Keizer *Napoleon III* bedankt voor de toezending van het groot lint van het legioen van eer.

Gisteren zijn er berigten uit Napels ontvangen van den 15. Dec.: Al de Engelschen, die te Napels wonen of er zich op reis bevinden, hebben een adres van gelukwenschiug aan den koning geteekend en hebben het zelf aan het paleis gebragt. De Koning was zeer getroffen geweest over dit bewijs van deelneming, en had zijne erkentenis daarover betuigd.

Al de notabelste vreemdelingen hadden zich bij de bevolking gevoegd, om een bezoek bij den Koning af te leggen. Gedurende 4 dagen was Napels des avonds geillumineerd geweest.

— 19 *Dec.* $4^{1}/_{2}$ pCt. 92,00; 3 pCt. 66,95; Sp. 3 pCt. $39^{1}/_{4}$; Oost. Met. 5 pCt. $88^{1}/_{2}$.

ADVERTENTIEN.

** Getrouwd:
JOHANNES CHRISTIANUS BüCHNER,
Weduwenaar Mejonkvrouwe
CHRISTINA SUSANNA JACOBA VERZIJL,
met
Mejufvrouw JOHANNA CATHARINA KOOPMAN.
Utrecht, 18. December 1856.
Eenige kennisgeving.
Dank voor de deelneming.

** Allen die iets te vorderen hebben *van* of verschuldigd zijn *aan* de nalatenschap van Mejufv. Mᴬ VISSER, in April ll. te Utrecht overleden, gelieven daarvan vóór of op den 5. Januarij e. k. *opgave* of *betaling te doen* ten kantore van
Utrecht, 20 Dec. 1856. Mr. HAVERKAMP PRINS, Adv.

Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij

** Op *Vrijdag* den 2den *Januarij* 1857, des voormiddags ten 11 ure, zal door de Directie der Rhijn-Spoorweg-Maatschappij, in het lokaal boven het Goederen Magazijn aan het Station van den Rhijn-Spoorweg te *Amsterdam*, worden aanbesteed: **De leverantie van greenen Strekhouhouten en Koppelhouten, voor het onderhoud van het Spoor, op de 2de Sectie, tusschen Utrecht en Arnhem, gedurende de jaren 1852 en 1858.**

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving.

Het bestek, waarnaar deze aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen of te bekomen zijn, van den 15den *December e. k.* af, op de Hoofdstations te *Amsterdam*, *Rotterdam*, *Utrecht* en *Arnhem*.

De noodige inlichtingen zijn te verkrijgen ten burele van den Heer Ingenieur der Maatschappij Baron VAN REEDE VAN OUDTSHOORN, te *Utrecht*, en bij den Hoofdopzigter G. FREEM te *Driebergen*.

Amsterdam, 11 December 1856.
De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,
CHˢ. Wᵐ. HESLEDEN, President.
J. C. S'JACOB, Secretaris.

HOUTVERKOOPING OP RUSTENHOVEN,
onder MAARTENSDIJK.

** Op Maandag 22 December, van zwaar EIKEN- en ELZENHAKHOUT; EIKEN- WILGEN- BEUKEN- YPENen BERKENBOOMEN; ZAAGSTUKKEN van KANADAPOPULIEREN, SPARRENDUNSEL, DROOGE TAKKENBOSSEN, enz. Aanwijzing te bekomen bij den tuinbaas, en inlichtingen ten kantore van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER, te Utrecht.

** Met 1° Mei a. s. te **Huur** een HUIS met TUINTJE, op de Nieuwe Gracht bij de A B C straat, met zes Kamers, waarvan 2 beneden en 2 boven en suite, Keuken, Kelder, Zolders, enz.;

en een BOVENHUIS, op denzelfden stand, met 2 Kamers, Keuken, vrijen opgang, enz., huurprijs *f* 130,—. Te bevragen bij den Heer INGENEGEREN, *Ridderschapstraat* H No. 732.

** In de plaatsen Amersfoort, Wijk bij Duurstede, Ysselstein, Montfoort, Baarn, Leusden, Driebergen, Werkhoven, Benschop en Kockengen, worden gevraagd **AGENTEN** voor eene Brandwaarborg Vereeniging, gevestigd te Zaandam, onder de Directie van den Heer P. BONGAARDT.

Degenen hiertoe inclinerende, worden verzocht zich met *franco* brieven te adresseren onder letter W. aan het bureau dezer Courant.

L'OFFICE COMMERCIAL,

** dans sa 12e année d'existence, demande dans chaque province du Royaume un représentant pour y opérer sur échantillons la vente de toute sorte de marchandises, dites *Articles de Paris*. Appointemens 1,800 fr. par an et belles remises. Ecrire *franco* au Directeur, rue de Madame, 45, à Paris.

BETHMAN EN COMP. uit 's Gravenhage,

maken het geëerde Publiek bekend, dat zij weder dagelijks gratis te consulteeren zijn over alle gebreken aan het **Hoofdhaar.**

Adres ten huize van den Heer RUYSCH, aan de Mariaplaats.

☛ Onze **Eau de Mandeline** doet het uitvallen ophouden, maakt het hoofd zuiver van Roos, en geeft aan hetzelve de jeugdige kracht terug.

** Bij J. D. DOORMAN, Lijnmarkt, alhier, is verschenen:

AGENDA VOOR 1857.
GEBONDEN IN GEHEEL LEDER.

De INHOUD van dezen 8. Jaargang is: Kaartje van Nederland. — Kalender. — Verduisteringen. — Jaartellingen. — Begin der 4 Jaargetijden. - Genealogie van het Koninklijk Huis. — Chronologische volgorde van de verjaardagen van het Koninklijk Huis. — Aanwijzing van den tijd der geboorte der regerende vorsten van Europa. — Agenda, de ruimte eener halve bladzijde, tot het maken van notitiën op elken dag des jaars aanbiedende. — Uittreksel uit de wet op het zegel. — Vreemde munten met hare waarden in Nederlandsch courant. — Herleiding van oude en nieuwe maten en gewigten. — Gewigt voor Javaansche produkten. — Uitgestrektheid en bevolking van Nederland, zijne provinciën en steden. — Uitgestrektheid en bevolking van onze buitenlandsche bezittingen. — Staat der bevolking in Nederlandsch Oost-Indië. — Afstandswijzer voor Nederland.

Prijs *f* 1,30.

Het KAARTJE VAN NEDERLAND is met de meest mogelijke zorg bewerkt, terwijl de rubriek „VREEMDE MUNTEN" vooral eene zeer aanzienlijke uitbreiding heeft verkregen.

Door het gebruik van zeer soliede, maar dun papier en het aanwenden van een compressen, doch zeer duidelijken druk, is de uitgever er in geslaagd zoovele opgaven van dagelijksch nut in zulk een klein bestek te vereenigen, dat het boekske gemakkelijk eene plaats in elken jas-zak vinden kan. Voor de soliditeit en net uiterlijk van den band is de meeste zorg gedragen.

Mr. **C. J. N. Nieuwenhuis**, DE VERANDERING DER TIENDEN en GRONDRENTE zooals die in Denemarken in 1857 geregeld zal zijn. Prijs *f* 0,25.

** G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, heeft alom *gratis* verkrijgbaar gesteld:

Prospectus
van een Nieuw Tijdschrift voor het algemeen,
getiteld:

BIBLIOTHEEK VOOR HET HUISGEZIN,

bevattende lectuur tot gezellig onderhoud aan den huiselijken haard, zoowel als een goed woord op zijn tijd aan jong en oud voor hoofd en hart.

Maandelijks, te beginnen met den eersten Januarij des volgenden jaars, zal van dit Tijdschrift, onder redactie van den Uitgever, eene aflevering verschijnen in imperiaal 8° formaat, inhoudende 32 bladzijden of 64 kolommen. Prijs per jaargang *f* 2,50, franco per post *f* 3,—.

ERRATUM.

In de adv. dankbetuiging Wed. Grolman, der Courant van gisteren, stond Wed. H. Grolman, moet zijn A. GROLMAN.

Marktberigten.

Amersfoort, 19 December. Tarwe van *f* 9,50 tot *f* 11,75; Rogge van *f* 6,25 tot *f* 6,70; Boekweit van *f* 6,75 tot *f* 7,30 het mud. Aardappelen van *f* 1,20 tot *f* 1,50 het mud. Boter van *f* 0,82 tot *f* 0,93 het N. pond.

Amsterdam, 19 December. Tarwe roode lager afgedaan; 128 ℔ Lubeck. *f* 315: 156/2 ℔ n. Geld. *f* 350; 151/2 ℔ dito *f* 310; 150/2 ℔ dito *f* 305.

Rogge bij gerijven onveranderd; 120 ℔ Amerik. *f* 260; 141/2 ℔ n. Inl. *f* 220.

Garst en haver zonder handel.

Dordrecht, 18 December. Tarwe. De aanvoer van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. was heden kleiner dan de vorige week en werd tot 50 c. lager, *f* 10,60 à *f* 11,00 voor de mooije en *f* 8,40 à *f* 9,50 voor de blaauwe en geringe, aan gebruikers en ter verzending opgeruimd. Zomer meer aangevoerd en tot 70 c. lager, *f* 8 20 à *f* 9,50. Rogge. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaas minder aangevoerd en 30 cents lager afgegeven, *f* 7,20 à *f* 7,90. Garst. Winter en Zomer slap; de aangevoerde is tot 50 à 30 c. lager langzaam opgeruimd; Flakk. en Overm. Winter *f* 6 à *f* 6,30, dito Zomer *f* 5,80 à *f* 6,00. Spelt vindt weinig vraag en is weder tot 20 c. lager, *f* 3,20 à *f* 3,80 naar kwal., verkocht. Haver vond bij goeden aanvoer uit het Overmaassche tot vorige prijzen genegen koopers: Zeeuwsche en Inl. Voer *f* 2,80 à *f* 3,20; Zeeuwsche Dikke *f* 3,70 à *f* 4,20. Boekweit lusteloos en tot *f* 224 voor Bredasche verhandeld, zijnde merkelijk lager.

Schiedam, 19 December. In publieke veiling verkocht cirka 69 lasten min of meer beschadigde Archangel Rogge, van *f* 207 à *f* 216 kont. per last, wegende 115 à 116 ℔, met *f* 3,50 per last voor veilingskosten, en cirka 25 lasten beschadigde Archangel Gerst verkocht, van *f* 15[illegible] à *f* 155 kont. per last, wegende 96 ℔, met *f* 3,50 voor veilingskosten.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 20,00; Jenever id. *f* 25,50; Amsterd. proef *f* 26,75, zonder de belasting.

Arnhem, 19 December. Nieuwe Weit van *f* 10,00 tot *f* 13,60; Rogge van *f* 6,50 tot *f* 7,10; Boekweit van *f* 6,40 tot *f* 7,25; Maïs van *f* 7,30 tot *f* 7,60; Garst van *f* 5,75 tot *f* 6,75; Vriesche haver van *f* 4,00 tot *f* 4[illegible]; Voerhaver van *f* 3,20 tot *f* 3,50; Wikken van *f* 7[illegible] tot *f* 7,75; Paardeboonen van *f* 7,25 tot *f* 7,50; Graauwe Erwten van *f* 9,00 tot *f* 9,75; Groene Erwten van *f* 9[illegible] tot *f* 10,00; Aardappelen van *f* 1,70 tot *f* 1,90 het Ned. mud. Appelen van *f* 3,30 tot *f* 4,50. Boter van *f* 0,[illegible] tot *f* 0,96 het Ned. pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenb*[illegible]

Dec.	Uur.	Wind-rigt	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther. F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. ℔						
19	2	nnw.	0 5	769.19	45.1	+ 4.9	0.92	0	Bewolkt.
	10	wzw.	0.0	70.97	36.5		96	0	Bijna helder
20	8	wzw.	0 5	71.55	41.4		95	0	Betrokken.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.
AMSTERDAM 19 December 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2 1/2	pCt.	63 1/4	63 3/8	63[illegible]
dito dito	3	„	75 3/16	75 3/8	75 1[illegible]
dito dito	4	„	94 3/8	94 1/2	94[illegible]
Oost-Indische Leening	4	„	93 3/4		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	108		
Obligat. 1828 & 1829	5	„	101 3/4		
Certifikaten 1840	4	„	83		
Cert. bij *Stieglitz*	4	„	82 1/2		
dito Adm. te Lond.	4 1/2	„	92 7/8		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			151 1/2	151 3/4	
Obligatien.	4	pCt.	75 1/8		
SPANJE.					
Obligatien	1 1/4	pCt.	23 7/8	24	23[illegible]
dito	3	„	41	41 1/4	
Binnenl. Schuld	3	„	37 3/8	37 7/8	37[illegible]
Amortisable			6	6 1/8	
Bewijzen Koepons			6		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	„	78 11/16	78 13/16	78[illegible]
Oblig. N.	5	„	83 3/8	83 5/8	83[illegible]
dito dito La B. 54	5	„	83 3/8	83 5/8	83[illegible]
dito dito	2 1/2	„	38 1/4	38 7/16	
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild*	2 1/2	pCt.	51 3/8		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100	5	pCt.	97 1/4		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	44 1/2	44 3/4	44[illegible]
AMERIKA.					
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	4 1/8	„	32 3/8		
Grenada, Oblig.	3	„	21 1/4	21 3/8	21[illegible]
Mexiko, Obl. 1854 £ 100	3	„	19 3/4	19 15/16	
Noord-Amerik. Am. Bank-act.			1		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.